
Czym jest podpis elektroniczny?

Podpis elektroniczny to plik dołączany do podpisywanego dokumentu.

Fakty nt. podpisu elektronicznego:

Podpis elektroniczny nie jest zeskanowanym podpisem odręcznym. Z podpisem odręcznym łączy go cel jakim jest potwierdzenie tożsamości oraz wiedzy i woli składającego podpis.

Podpis elektroniczny opiera się o zaawansowane operacje na liczbach mających setki cyfr znaczących, a nie o wygląd. Podpisu elektronicznego nie drukuje się i nie przedstawia w postaci znaków. Weryfikacja podpisu odbywa się elektronicznie.

Podpis cyfrowy umożliwia weryfikację osób komunikujących się przez Internet, co nie jest możliwe przy zastosowaniu podpisu odręcznego - dzięki temu oferuje niezaprzeczalność i może być stosowany w administracji publicznej czy bankowości, a także w kontaktach biznesowych.

Jakie są zalety podpisu elektronicznego?

W przypadku podpisu odręcznego, łatwo fakturę albo umowę opatrzoną takim podpisem sfalszować. W przypadku podpisu elektronicznego takie manipulacje nie są możliwe. Podpis cyfrowy opiera się na kryptografii czyli na szyfrowaniu danych. Od strony informatycznej, podpisywanie cyfrowe polega na dodaniu do oryginalnego dokumentu dodatkowych danych.

Technologia.

Technologia podpisu cyfrowego jest powiązana z istnieniem pary kluczy - publicznego i prywatnego.

Klucz publiczny jest dostępny dla wszystkich użytkowników wymiany informacji. Dzięki niemu można go użyć do:

- szyfrowania danych do właściciela
- weryfikacji podpisu cyfrowego

Klucz prywatny powinien być bezwzględnie trzymany w tajemnicy, gdyż umożliwia on:

- podpisywanie danych
- rozszyfrowywanie informacji zaszyfrowanych kluczem publicznym

Uwarunkowania prawne.

Publiczne użycie podpisu elektronicznego miało miejsce w październiku 2001 r. Gdy prezydent Aleksander Kwaśniewski złożył symboliczny e-podpis pod ustawą o podpisie elektronicznym (wcześniej podpisał ją tradycyjnym piórem). Ale do dzisiaj przed taką formą podpisywania wciąż istnieje wiele przeszkód.

Jedną z głównych barier w upowszechnieniu wdrożenia e-usług jest problem podpisu elektronicznego. A tak naprawdę wyższego poziomu wymagań prawa polskiego, w stosunku do wymagań wynikających z odpowiednich przepisów Unii Europejskiej. Ponadto występuje tu też niespójność przepisów polskiego prawa tj. ustawy z 18.09.2001r. o podpisie elektronicznym (Dz.U. Nr 130, poz. 1450 z późn. zm.;;) oraz KPA.

Zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy z 18.09.2001r. o podpisie elektronicznym (Dz.U. Nr 130, poz. 1450 z późn. zm.;;) prowadzenie działalności w zakresie świadczenia usług certyfikacyjnych nie wymaga uzyskania zezwolenia ani koncesji. Wg. art. 9 ust. 3 jednostka samorządu terytorialnego może świadczyć usługi certyfikacyjne na zasadach nie zarobkowych także dla członków wspólnoty samorządowej. Wydawać by się zatem mogło, iż istnieje podstawa prawna do tworzenia samorządowych centrów certyfikacji podpisu elektronicznego. Niestety dalsza analiza przepisów ustawy oraz przepisów kodeksu postępowania administracyjnego powoduje, iż w/w przepis można uznać praktycznie za „martwy”.

Zgodnie z art. 63 § 1 KPA podania (żądania, wyjaśnienia, odwołania, zażalenia) mogą być wnoszone pisemnie, telegraficznie lub za pomocą dalekopisu, telefaksu, poczty elektronicznej albo za pomocą formularza umieszczonego na stronie internetowej właściwego organu administracji publicznej, umożliwiającego wprowadzenie danych do systemu teleinformatycznego tego organu, a także ustnie do protokołu. KPA dopuszcza zatem różne formy elektronicznego składania podań. Jednakże w § 3a tego artykułu możliwość składania podań w formie elektronicznej została już znacznie zawężona. Zgodnie bowiem z art. 63 § 3a KPA podanie wniesione w formie dokumentu elektronicznego powinno:

- 1) być opatrzone bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym za pomocą ważnego kwalifikowanego certyfikatu, przy zachowaniu zasad przewidzianych w przepisach o podpisie elektronicznym, oraz
- 2) zawierać dane w ustalonym formacie, zawarte we wzorze podania określonym w odrębnych przepisach, jeżeli te przepisy nakazują wnoszenie podań według określonego wzoru.

Zatem, aby podpis elektroniczny objęty certyfikatem centrum certyfikacyjnego JST mógł zostać wykorzystany w postępowaniu administracyjnym musiał by być podpisem bezpiecznym weryfikowanym za pomocą ważnego kwalifikowanego certyfikatu. Aby można było wydawać ważne kwalifikowane certyfikaty trzeba spełnić wymogi wynikające z ustawy o podpisie elektronicznym i zostać wpisanim od rejestru kwalifikowanych podmiotów świadczących usługi certyfikacyjne prowadzonego przez ministra właściwego do spraw gospodarki. W tym względzie przepisy polskiej ustawy nie są zgodne z Dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1999/93/WE z dnia 13.12.1999r. w sprawie wspólnotowych ram w zakresie podpisów elektronicznych (Dz.U.UE L z dnia 19.01.2000r., Dz.U.UE.L.00.13.12; Dz.U.UE-sp.13-24-239).

W efekcie powoduje to znaczną finansową barierę w zastosowaniu masowym bezpiecznego podpisu elektronicznego weryfikowanym za pomocą ważnego kwalifikowanego certyfikatu zgodnie z przepisami KPA, którego stosowanie kosztuje w skali roku od 300-400zł. Z punktu widzenia klienta e-administracji jest to cena za wysoka. Z tego też w większości rozwiązań projektów e-usług zastosowano rozwiązania spełniające standardy narzucone UE, a jednocześnie efektywniejsze i znacznie tańsze.